

NL / Catalogus in grote oplage

Rondleiding van het Mundaneum

mundaneum

Welkom in het Mundaneum!

Het werd aan het eind van de 19e eeuw in Brussel gecreëerd door de Belgen Paul Otlet en Henri La Fontaine. Lang voor het internet en de zoekmachines was hun doel alle kennis op wereldschaal te organiseren en te delen, met het oog op vrede. Het Mundaneum, ook wel "de Google van het papier" genoemd, is vandaag de dag een archief en culturele ruimte waar de nieuwe technologieën hun archeologie ontmoeten! De stad Mons herbergt het Mundaneum sinds het begin van de jaren 1990 in het voormalige warenhuis "L'Indépendance".

De oprichters

Paul Otlet (1868-1944)

Paul Otlet (1868-1944), de vader van de documentatie, heeft origineel werk verricht op uiteenlopende gebieden als bibliografie, fotografie, schema's, encyclopedie en museografie. Als voorloper liep hij vooruit op de komst van het internet aan het begin van de 20e eeuw en wordt hij vandaag erkend als de vader van het concept (World Science Festival, New York, 2012)

Henri La Fontaine (1854-1943)

Henri La Fontaine (1854-1943), socialistisch senator, was een vooraanstaand figuur in het pacifisme. Hij ijverde voor de ontwikkeling van het internationaal recht en liep vooruit op het project van de

Volkenbond (de toekomstige Verenigde Naties), waarbij hij was betrokken toen deze in 1919 werd opgericht. In 1913 werden zijn verschillende acties op het gebied van het pacifisme beloond met de Nobelprijs voor de Vrede. Hij is een gepassioneerd bibliograaf en richtte samen met Paul Otlet het Mundaneum op.

De bol

Voor u ligt een imposante bol. Het is een belangrijk scenografisch element in het ontwerp van François Schuiten en Benoît Peeters en is een van de belangrijkste symbolen van het Mundaneum geworden. U vindt de bol ook als embleem op de gevel van het museum.

De bol vertegenwoordigt het universalisme, het idee van de circulatie van kennis. Het doel: wereldvrede stichten! Aan het begin van de 20e eeuw was het begrip globalisering in opkomst, een cultuur waar de stichters van het Mundaneum zich door lieten inspireren, toen geleidelijk een internationaal netwerk van telecommunicatie en vervoer tot stand kwam.

De planisfeer

Kijk omhoog naar het plafond: een planisfeer hangt boven de museumruimte. De continenten met elkaar verbinden, een "wereldbrug" slaan, een netwerk van kennis weven: dat was de ambitie van Otlet en La Fontaine, hier weergegeven in de vorm van de "informatiesnelweg", een begrip dat opdook bij het begin van het Internet. In het tijdperk van het Web van Gegevens doet deze voorstelling van zaken meer denken aan de "hemel" of "wolk" die door Paul Otlet in de jaren dertig werd beschreven als "een immens gebouw waarin alle informatie te vinden zou zijn"!

Het universele bibliografische repertorium

Als je het Mundaneum binnengaat, kom je in het hart van de allereerste zoekmachine in de geschiedenis! Overal om u heen staat het "Universeel Bibliografisch Repertorium": honderden kasten met miljoenen bibliografische records. Deze zijn georganiseerd volgens het principe van de Universele Decimale Classificatie (UDC), uitgevonden door Otlet en La Fontaine. De UDC, die in 1895 werd ontworpen, is een voor die tijd vernieuwende indexeringstaal, die deze grote databank organiseert: een beetje zoals de grote virtuele bibliotheken die voorafgingen aan de komst van het in 1989 uitgevonden World Wide Web. Geregistreerd in het Unesco-register "Memory of the World", is

het een kwetsbaar en waardevol erfgoed dat u kunt bewonderen zonder het te kunnen aanraken.

Een korte geschiedenis van een geweldig idee!

Ga naar de interactieve terminal, die zich bij de ingang links op de begane grond bevindt. Wie waren Otlet en La Fontaine? Hoe hebben ze het Mundaneum gemaakt 100 jaar voor het internet? Hoe wordt een bibliografisch verslag samengesteld? Hoe uitgebreid was het internationale netwerk van medewerkers? Raak het scherm aan om het experiment te starten!

De Wereldbibliotheek

Nog steeds op de begane grond is de Mondotheque. Het werd al in 1936 door Paul Otlet ontworpen en is een kantoor met toegang tot de wereld! Dit project, dat is ontworpen maar nooit gebouwd, was bedoeld om de toegang tot informatie voor zoveel mogelijk mensen te bevorderen. Otlet stelde zich voor dat het in scholen en huizen zou worden geïnstalleerd. Een compilatie van documentatie over alle onderwerpen, overgebracht via diverse bronnen: geografische kaarten, telefoons, didactische platen, microscopen, grammofoonplaten en radio's, en natuurlijk bibliografische gegevens. De Otlet Wereldbibliotheek is een multimediatablet voor zijn tijd!

De Utopia ruimte

U verlaat nu de museumruimte en gaat naar de achterkant: dit is de Utopia ruimte. Deze glazen zaal op de begane grond werd in 2015 geopend voor Mons, Culturele Hoofdstad van Europa. Conferenties, workshops, debatten en vergaderingen worden hier gehouden als eerbetoon aan het pacifistische project van de stichters. Het Mundaneum biedt een activiteitenprogramma dat teruggrijpt naar de utopie van zijn stichters: Vrede door cultuur, kennis delen om ons te helpen samen te leven!

Op de 1e verdieping: de educatieve ruimte

Als pedagogisch instrument bij uitstek ontvangt het Mundaneum talrijke groepen kinderen en jongeren die "de wieg van het Web" komen ontdekken.

Laten we nu naar de binnenplaats van het museum gaan...

Het "Oculus" werk (Richard Venlet)

In het midden geeft het werk "Oculus" (Richard Venlet) een blik op de archieven in de kelder. De "Oculus", die de Universele Decimale Classificatie voorstelt, biedt de bezoeker een glimp van de fysieke werkelijkheid van het Mundaneum: 6 strekkende kilometer archief.

De Mundaneum archieven

6 km archief bestaande uit duizenden kranten, affiches, prentbriefkaarten, glasplaten en foto's. Deze archieven, die om conserveringsredenen ondergronds zijn ondergebracht, vormen nu de basis van het Mundaneum-project van de 21e eeuw.

Het Atrium

Laten we het tweede gebouw en de balustrade naderen. Tegenover u, beneden, is de leeszaal van het archiefcentrum.

De leeszaal van André Canonne

Een ruimte die wordt bezocht door onderzoekers uit de hele wereld (Australië, Japan, Verenigde Staten, Brazilië, Rusland, enz.) voor wie de archieven van het Mundaneum een onuitputtelijke bron van informatie

zijn. De internationale dimensie vormt al sinds de oprichting het DNA van de collecties van het Mundaneum. Deze rijkdom wordt voortdurend opnieuw ontdekt door de archivariissen die zich bezighouden met de conservering, de restauratie, de digitalisering en de valorisatie van het door de stichters nagelaten erfgoed.